Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Мужність – одна з чеснот, що дає поштовх людині в небезпеці вершити прекрасні діла.
АРИСТОТЕЛЬ

22 (542)
28 травня
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

НЕ ЗГАЙМО ЩЕ ОДИН ШАНС

Минає рік, як ми обрали Президента. Обирали його в ейфорії нагальної потреби змін, у надії, що не повторимо помилки 2004-го, що не повториться історія з його попередником, який так любив «любих друзів», що забув про народ, який відстоював і відстояв його на майданах і біля виборчих урн. Про рік свого президентства, як заявили в Адміністрації, Петро Порошенко прозвітує на прес-конференції на початку червня. А тим часом усі ЗМІ так чи інакше із запрошенням експертів і політиків, радників і порадників лідера держави аналізують, що з обіцяного він виконав, а що... Зрештою, кажуть ще в народі, що обіцяного три роки ждуть. Та чи всі діждуться?

Гадаю, що навіть не конкретизуючи, не розставляючи по полицях: «обіцяне-зроблене», загальний настрій незадоволеності в суспільстві превалює. Якщо говорити про владу взагалі, а оцінки екстраполюються насамперед на Президента й Уряд, то за дослідженнями TNS On-line TRACK, 31 відсоток респондентів оцінюють дії влади щодо стабілізації ситуації в країні як абсолютно незадовільні, ще 28 відсотків вважають, що влада переважно не виконує своїх зобов'язань, 37 відсотків вважають, що влада щось робить, але не в цілому обсягу і не своєчасно. І тільки один відсоток опитаних впевнені, що влада таки виконує покладені на неї функції.

Щоправда, індекс задоволеності діяльністю Президента дещо вищий, але це тішить мало, бо, як мовиться, обіцяв золоті гори, а що зробив... Чи стали ми жити по-новому? Якщо загалом, то стали жити гірше. І це, напевно, найприкріше. Хоч і винен у цьому більше Уряд. Але така вже доля Президента в нашій країні, що він відповідає за все: назвався грибом – лізь у кошик. Назву кілька справ, що таки завершені: підписана угода з ЄС, проведені позачергові парламентські вибори, з великими людськими і моральними втратами постає нова українська армія, Україну нарешті почув і підтримав світ...

Але він, а насамперед ЄС, куди ми прагнемо, хоче побачити, що ми змінюємося. Та цього якраз і не видно. Вже не кажу, що АТО, яке Порошенко обіцяв завершити буквально за лічені дні, поступово ним же створеним «Мінськом-1» і «Мінськом-2» стає незаживаючою кривавою раною. Мені навіть видається, що Порошенко взагалі боїться свого статусу Головнокомандувача і цілковито поклався на бездарних генералів і міністрів (як от пан Гелетей), які допустили Іловайськ і Дебальцеве, і не бажає їх змінювати.

Та й узагалі кадрова політика Петра Олексійовича, як і колишнього попередника – Віктора Андрійовича, як на мене, є найслабшим місцем. Кого не призначить – знову «любі друзі», або друзі його друзів-олігархів. Чи то голови фіскальної служби, антимонопольного комітету, фонду держмайна. А чим відзначився на своєму посту Генпрокурор пан Ярема, чи той же міністр МВС пан Аваков? Обклалися колишніми «януківцями» і тихо похоронили всі «майданівські справи», так і не розпочавши їх. Не згадую вже про «любу подругу» – голову НБУ пані Гонтарєву, яка успішно довела гривню до інфаркту.

Дивуюся одному: невже в 45-чи 46-мільйонній державі не можна знайти два чи три десятки класних, чесних, незаплямованих зв'язками з олігархами, корупцією і т. ін. фахівців? Виявляється, не можна. Запросили збоку. Але і ті не можуть працювати у нашій державній системі. Не кажу вже про скандал із Сашею Боровиком, про який ми писали. Але ось «пішов» із радників Президента колишній президент Грузії Михайло Саакашвілі, заявивши, що немає сенсу щось радити, коли немає політичної волі здійснювати реформи. А нема її – немає і реформ.

Практично в жодній галузі, а насамперед – у судовій, правоохоронній, боротьбі з корупцією, покращенні ведення бізнесу, охороні здоров'я, пенсійній, соціальній. Якісь хаотичні рухи є, організованого ж поступу – не видно. І не стільки винна тут війна, як неспроможність національної еліти, за відсутності її як такої, зорганізувати, змобілізувати й очолити цей рух. І насамперед – неспроможність самого Президента. Зрештою, нема чесної відкритої розмови з народом: що було, що є і що буде. Популістські заяви, нездатність до жертовного вчинку не додають ані авторитету, ані надії.

На щастя, після Майдану суспільство не стало, як після Помаранчевої революції, очікувати Мойсеєвого подвигу лідерів, а, навіть розчароване, потужно спонукає їх до дії. Чи усвідомить це Президент? Гарні слова, навіть добрі наміри без конкретних результатів – це вся пара у свисток. А поїзд нарешті має зрушити до станції призначення – європейської України. Бо ж доведеться відповідати за втрачений, згаяний, пропалий історичний час. Власне, шанс на щасливе майбутнє нашої Вітчизни.

Богдан ВІВЧАР

ВШАНУВАННЯ

ЙОГО ЗАПОВІТОМ ЖИВЕМО

Просвітяни обласного центру вшанували пам'ять нашого Пророка в річницю його перепоховання в Україні.

В полудень урочиста хода громадськості з портретом Тараса в рушниках і з квітами рушила від НД «Просвіта» до міського парку. Тут отець Орест Путько відслужив панахиду за поетом, а опісля голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький мовив палке публіцистичне слово про Шевченка – нашого Батька і Пророка, який означив нашу національну ідею і вказав шлях для її осягнення.

Бандуристи музучилища імені Дениса Січинського виконали заповітні твори Кобзаря «Учіться, брати мої!», «Зоре моя вечірняя», а просвітянка Надія Легун натхненно прочитала «Суботів».

Спогадами про перебування на Шевченківських місцях у Петербурзі поділилась Тетяна Фіґоль, а вчителька ЗОШ № 25 Юлія Данилюк прочитала поезію «Муза». Краєзнавець Петро Арсенич роздумував на тему «Тарас Шевченко і Прикарпаття», наголосивши, що наші краяни від появи «Кобзаря» почитали і почитають його як українську Біблію. І з цим переконанням усі присутні заспівали «Заповіт».

Теодор ДРОВНИЧ

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

За приклад – подвиг Небесної сотні

Історія галицького села Межигірці поповнилася ще одним патріотичним чином – тут на фасаді Будинку культури відкрили пам'ятне панно героям Небесної сотні. Організаторами акції стали сільський голова Степан Сачовський і сільський священик Руслан Червінський.

Після панахиди за полеглими героями відбулося віче, на якому виступили С. Сачовський, голова Галицької районної ради Петро Стрембіцький, уродженець села, а нині львів'янин, автор багатьох книжок – Михайло Городецький, інші промовці, а також із музичними й поетичними номерами – сільські виконавці.

Вони говорили про нинішні тривожні для українців дні. А саме село Межигірці не раз доводило свій патріотизм конкретним чином – збирало допомогу на Майдан, для фронту. Як приклад справжнього героїзму межигорецький війт назвав патріотичний чин майданівців, яких не зупинили ні снайперські гвинтівки, ні автомати, і закликав рівнятися на такий безстрашний патріотизм. Відтепер про цих героїв жителям Межигірців постійно нагадуватиме пам'ятний стенд на фасаді Будинку культури.

«Тушка» таки у макітрі

В головного постачальника електроенергії Волинської області відбулися зміни на керівному містку. Так, рішенням Наглядової ради ПАТ «Волиньобленерґо» генеральним директором товариства призначено Володимира Купчака, колишнього нардепа від Прикарпаття, який перейшов на службу у фракцію «Партії реґіонів» часів Януковича.

Тоді заговорили про банальний підкуп від реґіоналів у сумі 3–5 млн. доларів.

Володимир Купчак разом із комуністами, реґіоналами та кількома іншими «тушками» підписав звернення до польського Сейму із закликом визнати Волинську трагедію геноцидом, в якому винна УПА. Навіть після нових виборів «тушка» не потонула. У 2015 році претендував на посаду голови фіскальної служби. Але не пройшов другого етапу конкурсного відбору.

Казка на стіні

В Івано-Франківську відбулося офіційне відкриття нового вуличного арт-об'єкта – тематичної стіни за мотивами казок Івана Франка. Яскравими малюнками художник Юрій Пітчук розмалював сіру бетонну сцену в одному з житлових дворів по вулиці Вовчинецькій. Тепер на ній зображено портрет Івана Франка та героїв із його казок про звірів.

Ініціатива належала депутатам міськради Оксані Савчук та Віталієві Голутяку. Під час презентації оновленої сцени виступили з піснями і танцями маленькі іванофранківці. Їх слухали жителі житлового мікрорайону. А відтепер вони радітимуть, дивлячись на малюнки на стіні...

Бідон з архівом УПА

Косівський лісничий при відновленні криївки в селі Пістинь відкопав бідон, у якому знайшов архіви УПА Коломийського та Косівського районів. «Там листівки, накази, розпорядження, описано діяльність організації, перелік вчителів, яких завербували націоналісти, аби вони школярам передавали інформацію, є навіть списки зрадників. Ці документи лежали в землі в бідоні 65 років», – розповів Петро Пліхтяк, лісничий Кутського держлісгоспу, який водночас вивчає діяльність УПА в тих краях.

Копії документів передали історикам, але ориґінали зберігає, бо це надбання громади.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата на газету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ДО ПЕРВНІВ

ЄДНАЙМОСЯ У РАДОСТІ Й ПЕЧАЛІ

У родинному селі Шухевичів Тишківцях на Городенківщині додалося пам'ятних знаків. Це сакральний монумент «Громадські ворота» (Хрест єднання). Подарували його селу учасники минулорічного фестивалю «Свято ковалів», що традиційно проходить в Івано-Франківську. Куратори проекту – митці Віктор Вінтоняк, Сергій Полуботько.

Щороку 22 травня в Тишківцях відзначають також річницю перепоховання на Чернечій горі Тараса Шевченка, тож квіти пам'яті від вдячних односельців і гостей свята лягли до пам'ятника Т. Шевченку та генералу УПА Роману Шухевичу. Біля пам'ятника Т. Шевченку відбулися панахида і народне віче, приурочені 154-ій річниці перепоховання Кобзаря та Дню Героїв.

Того дня в Тишківцях було ще багато цікавого. Демонстрували своє вміння ковалі, діти забавлялися на дитячому святі, яке проходить у Садибі святого Миколая. Були конкурси виробів декоративно-ужиткового мистецтва, прозових творів для дітей, визначення найкращих корови та коня, садиби, виборчого округу... А насамкінець – святковий концерт. І гості свята, й місцеві мешканці офірували чималу суму коштів, які передадуть для потреб бійців АТО.

Організували свято подружжя Ольги та Анатолія Матвієнків. Серед численних гостей був товариш Анатолія по ВР Михайло Довбенко, голова Івано-Франківської облдержадміністрації Олег Гончарук, голова Городенківської райдержадміністрації Василь Буджак, голова районної ради Богдан Кобилянський, краєзнавець Богдан Купчинський, який презентував своє нове ілюстроване видання про село Тишківці, воїни ОУН–УПА та ветерани Другої світової війни, ковалі. Велику підготовчу працю напередодні свята провели мешканці села на чолі з Тишківською сільрадою.

Після освячення хреста Анатолій Матвієнко та його дружина Ольга Василівна, уродженка села, щиро подякували авторам проекту за такий гідний подарунок Тишківцям, а районній та сільській владі й громаді села – за активне сприяння у встановленні сакрального монумента. Голова облдержадміністрації Олег Гончарук зазначив, що «Хрест єднання» символізуватиме єдність країни, адже в селі не раз гостювали делеґації зі сходу й півдня країни. Тишківці як родинна колиска Шухевичів є прикладом патріотизму, адже 11 бійців звідси нині виконують важливу місію захисту рубежів держави в зоні АТО, а волонтери й благодійники продуктами і коштами підтримують армію.

Того дня в селі провели ще один захід: на свято перенесення мощей святого Миколая Мирлікійського – 22 травня тут традиційно організовують фестиваль села з дитячим святом в Садибі святого Миколая.

Людмила СТРАЖНИК

ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ ГЕРОЇВ

Четвертої неділі травня українці традиційно відзначили День Героїв, віддаючи шану учасникам національно-визвольного руху, які у всі часи боролися за свободу і Незалежність України.

В Івано-Франківську відзначення розпочалося з відкриття анотаційної дошки на фасаді будинку на вул. Лепкого, 46 воякові УПА, багатолітньому політв'язневі радянських концтаборів, колишньому голові Всеукраїнського братства ОУН–УПА (1991–2012) Михайлові Зеленчуку.

Відтак іванофранківці пройшли колоною до Меморіального скверу, де священики українських Церков відслужили поминальну панахиду за українськими героями. Представники влади поклали квіти до могил Героя України Романа Гурика та воїнів АТО, які поховані у сквері.

Потім хода рушила на Вічевий майдан, де відбулось віче, на якому виступили міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус, народний депутат України минулого скликання Руслан Марцінків та інші.

І ОБНЯЛИСЯ БРАТ З СЕСТРОЮ...

У центрі Надвірни, куди прийшли учасники урочистостей з нагоди Дня Героїв, відкрито сквер пам'яті героїв УПА Марти і Мирона Свідруків.

Керівники району й міста поклали квіти до пам'ятного знака цим почесним громадянам Надвірни, який священики УГКЦ та УПЦ КП освятили і відслужили панахиду за загиблими. «Українська нація існуватиме доти, доки хоча б один українець буде готовий покласти своє життя в її обороні», – наголосив у виступі голова райдержадміністрації Олександр Кеніз. Привітали присутніх зі святковою подією, ознайомили з героїчним життєвим шляхом надвірнянців брата й сестри Мирона та Марти Свідруків голова районного товариства «Меморіал» Євген Луців, голова районного проводу Всеукраїнського братства ОУН–УПА ім. Генерала Р. Шухевича Михайло Юркевич та інші.

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЯ АТО

На фасаді Вигодської ЗШ І–ІІІ ст. на Долинщині відкрили й освятили меморіальну дошку загиблому землякові – воякові 128-ої гірсько-піхотної бриґади Ігорю Денисіву. Такий чин побратимів полеглого героя директор місцевої школи Мирослав Дзундза назвав великою честю для навчального закладу.

– Ігор народився в сусідньому селі Новоселиця, але закінчив нашу школу, створив сім'ю. Влітку минулого року його призвали до лав Збройних сил України, а 1 лютого цього року Ігор Денисів поліг під Дебальцевим...

Було багато людей не лише з Вигоди, а й з Новоселиці, де Ігор народився, та з Княжолуки, де був одружений, де залишилися дружина і двійко дітей і де похований, були також представники районної влади, органів місцевого самоврядування...

Патріот України Ігор Денисів Указом Президента України посмертно нагороджений орденом «За мужність» ІІІ ступеня.

УПАВ НА ПОЛІ БОЮ

У зоні АТО загинув боєць із Бурштина – Вадим Савчак, який з 8 січня 2015 року перебував в окремому розвідувально-диверсійному батальйоні ім. Джахара Дудаєва Міністерства оборони України в підрозділі МГО «Козацтво Запорізьке». У бійця залишилася сім'я – дружина та двоє дітей. Проте, родина добровольця не зможе претендувати на державні соціальні ґарантії.

«Це єдиний на сьогодні добровольчий підрозділ, який ще не пройшов леґалізацію в системі Збройних сил України, – повідомив заступник обласного комісара Олег Мороз. – На жаль, його родина не зможе отримати передбачених державних виплат».

У грудні минулого року молодий чоловік зголосився на війну добровольцем. Щоби захищати Україну й боронити Незалежність держави, він повернувся з США, де мешкав з дружиною і двома дітьми, до батьків на Прикарпаття – у Бурштин. Звідси, з Бурштина, пішов до війська.

Тому наразі військкомат спільно з Галицькою райдержадміністрацією ухвалив рішення матеріально допомагати родині власними силами.

УВІЧНЕНО ДЛЯ НАЩАДКІВ

Меморіальну дошку на спомин про полеглого в зоні АТО міліціонера-спецназівця Василя Семанюка встановили на фасаді Виноградської школи на Коломийщині, де він свого часу навчався. В. Семанюк загинув у збитому гелікоптері неподалік гори Карачун на Донеччині 29 травня 2014-го.

Пам'ятний знак героєві відкрили його дружина Анна та 11-річна донька Анастасія. У поминальній церемонії взяли участь бійці, які служили в зоні бойових дій, друзі, знайомі, колеґи, керівництво УМВС в області, представники влади, громадськості, духовенства, учні та педагоги школи.

ЗАСТОРОГА

БУДЬ ГОТОВИЙ ДІЯТИ

Враховуючи суспільно-політичну ситуацію в державі, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.01.2015 р. № 47-р «Про встановлення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації», подаємо інформацію з цивільного захисту.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС НАЛЬОТУ АВІАЦІЇ ТА РАКЕТНО-БОМБОВОГО УДАРУ ВОРОГА

Перебути авіаційний наліт можна:

у спеціально влаштованих захисних спорудах;

у підвалах;

у будь-якій траншеї, ямі чи заглибленні;

впритул до високого бордюру;

в оглядовій ямі гаража чи станції технічного обслуговування автомашин.

Під час застосування аґресором військової авіації рекомендується:

якщо ви знаходитесь вдома, необхідно:

взяти з собою речі першої необхідності, документи, гроші та запас їжі й води та, орієнтуючись за написами на зовнішніх стінах будинку «Сховище», спуститися в підвал;

у разі його відсутності слід спуститися на нижні поверхи будинку та зайняти приміщення, які розташовані подалі від вікон (коридор, ванна кімната тощо) і дочекатись закінчення вибухів.

В жодному разі не можна вибігати з будинку на вулицю.

Після нальоту авіації слід обережно покинути будинок. Якщо будинок було зруйновано, або він отримав пошкодження, необхідно по можливості обстежити його й дізнатися, чи не потрапив хтось під завал.

У разі, коли ви потрапили під удар авіації, знаходячись поза межами будівель, слід лягти на землю по можливості у найбільш заглиблені місця, прикрити голову різними речами або, в крайньому разі, руками і дочекатись закінчення вибухів.

У разі, коли авіаційний удар застав вас на робочому місці, слід діяти згідно інструкції, яка в обов'язковому порядку розробляється на кожному підприємстві, в установі, організації.

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Від того, що ми говоримо про реформи, система пенсійного забезпечення ні на йоту не покращується. У чому річ і навіщо нам взагалі ця реформа – спробуємо розібратися разом з начальником головного управління Пенсійного фонду України в області Анатолієм НАЗАРОВИМ.

ПРО МАЙБУТНЄ ДУМАЙ СЬОГОДНІ

(Закінчення. Поч. у № 21)

ХТО НЕ РИЗИКУЄ, ТОЙ...

– Мене ці новації дедалі частіше підштовхують до згадки про поїзд, що ставлять перед паровозом чи воза перед конем – сприймайте як хочете, але переконайте, що без економічних зрушень у країні всі нинішні рухи в зміні системи пенсійного забезпечення приречені на поразку...

– Тут нема про що сперечатися – ризики є. Без економічних зрушень тут нема що і пліт городити. За розрахунками експертів, для пенсійних нововведень у 2017 році будуть сприятливі умови: і зростання економіки, і готовність суспільства жити за європейськими стандартами.

Також пропонується введення професійної пенсійної системи в рамках накопичувальної системи. Представники професій, які виходять на пенсію раніше, будуть включені до накопичувальної системи, але за них доплачуватиме держава.

Паралельно з цим налагоджуватиметься робота солідарної складової: ліквідуватимуться перекоси при розподілі «пенсійних» грошей, Пенсійний фонд введе з 1 січня 2016 року єдину формулу нарахування пенсій у солідарній системі для всіх, відмежується від виконання невластивих йому виплат.

Накопичувальна система ще потребує і певних передумов на фінансовому ринку. Це й ефективна діяльність інвестиційних компаній, і компаній з управління активами, і банків, які безпосередньо займатимуться управлінням сплачуваних у накопичувальний фонд коштів. Ще не відомо, яким буде механізм ефективної діяльності, а в положенні щодо Накопичувального пенсійного фонду йдеться про нього як про державну установу. І багато хто вже опонує: мовляв, це постійно провокуватиме державу запозичати кошти з контрольованого нею ж фонду. Тобто, на думку деяких експертів, ґарантії того, що кожен українець перераховує кошти не до загального кошика, з якого держава перерозподіляє їх за власним бажанням, а на свою власну старість, не буде. Я теж апелюю до ґарантій. Насамперед ґарантій прибутковості накопичених коштів, ефективного менеджменту, а також того, що їх на персональному рахунку не пожиратиме інфляція і для виключних непередбачуваних випадків буде створено компенсаційний фонд, який є для банків, інші ризики. А таких ґарантій ніхто, крім держави, не дасть.

– Недержавні пенсійні фонди (НПФ) вже існують, і навіть у нашій області, проте і тут є ризики, зокрема, щодо надійності вкладень...

– З цього приводу можу висловити власну думку, не як представник Пенсійного фонду, а як фінансист. Надійність недержавних пенсійних фондів теж під питанням. По-перше, в структурі НПФ багато учасників (рада фонду та адміністратор його коштів, компанія, що управляє активами фонду, банк-зберігач), які відповідають за різні складові роботи пенсійного фонду, але фактично не за його надійність. По-друге, парадокс, але за законодавством НПФ – неприбуткова організація і не може ґарантувати дохід. По-третє, такі фонди не здійснюють індексації, не перестраховують свої ризики, і навіть не проводять подібне страховим компаніям резервування.

Плюс до всього, приватні пенсійні фонди в Україні дуже залежать від ситуації в банківській системі. Тому взаємозв'язок жорсткий: падають банки – зростають ризики падіння НПФ.

– То навіщо той пліт городити?

– Попри пересторороги, фахівці позитивно оцінюють пенсійну реформу. Кажуть, вона однозначно піде на користь українському суспільству. Чим саме?

Держава пропонує своїм громадянам отримувати пенсію не з одного, а з трьох джерел. Вона не відмовляється від нарахування виплат за нині відомою стандартною схемою. Але буде існувати недержавне пенсійне страхування та накопичувальна пенсійна система. Остання дозволить кожному працювати на себе: скільки відрахували коштів на особистий рахунок, стільки й буде пенсії.

Щоб мінімізувати ризики, необхідна довіра населення. Що для цього треба? В першу чергу, створити стимули для лібералізації зарплат і до збільшення сум відрахувань з фондів оплати праці. А для цього – провести повноцінну реформу системи єдиного соціального внеску та знизити податкове навантаження на роботодавців і доходи громадян.

Друга важлива складова – довіра до будь-яких інструментів заощадження і накопичення. Відродити таку довіру вкрай складно, але необхідно, оскільки без неї третій рівень пенсійної системи не запрацює.

І, безумовно, конче потрібні: ліквідація корупції в держапараті, громадський контроль управління коштами майбутніх пенсіонерів, прозорість всієї системи загалом.

Словом, якщо ми і далі забалакуватимемо реформу системи пенсійного забезпечення, то на щось краще від того, що маємо, годі сподіватися. Скажу різкіше – буде ще гірше. Якщо ж економіка не буде зростати, є загроза, що накопичувальна система лише погіршить її стан. Натомість є альтернативна думка, яка стверджує, що ця система допоможе економіці вийти з кризи. Адже зіграє роль внутрішнього інвестора.

Ось чому ми вимушені рухатися вперед.

Розмовляв
Володимир КРИВОРУЧКО

ТАК ДУМАЮ

ЧИ ПОТРІБЕН УКРАЇНІ МІНСЬК-3?

Ми вже маємо дві Мінських угоди, чи потрібна третя?

Заскочені таким запитанням, ми в першій хвилині скажемо: «Ні!», а коли подумаємо, – скажемо: «Так, потрібна».

Річ у тім, що Мінські угоди – це аж-он-який класний матеріал для майбутнього суду в Гаазі над аґресором. У разі такого суду, цього матеріалу цілком вистачить, щоб винести відповідний вирок.

Але тут є одна заковика.

Матеріалу досить, але він не повний. Деякі сторони аґресії лишаться поза увагою суду і не зайдуть у вирок.

«Які саме?» – спитає цікавий читач.

А он які:

Протягом 2014 та половини 2015 років СБУ розкрила і знешкодила десятки диверсійних груп в Одесі, Харкові, Дніпропетровську, Херсоні, Миколаєві, Сумах та інших містах України, засланих розвідчими службами РФ. Ці групи засилано до нас з єдиною метою: розпалити в Україні сценарії, які вдалося «задіяти» в Донецькій та Луганській областях, і створити в низці областей України ніби-незалежні «республіки» з дальшим приєднанням їх до РФ.

В усіх пунктах Мінських угод про цю диверсійну діяльність Москви, спрямовану на розвиток дальших кривавих подій у «братній» для Росії Україні, нема жодної згадки.

А ці факти, на нашу думку, конче потрібно занести до Мінських угод, зобов'язавши учасників угод відмовитися від підривних дій.

Саме для цього потрібен Мінськ-3.

Реакція Москви може бути різною. Їй конче потрібно не виглядати аґресором, щоб замилювати очі лідерам Вільного світу, відносини з якими багато важать для Росії, після того, як Захід встав на захист України. Санкції Заходу примусили московського Гітлера піти на Мінські угоди, щоб замилити очі світові і під маркою перемир'я збутися санкцій. Цій же меті мала служити і зустріч у Сочі Путіна з Державним секретарем США Керрі.

Але Керрі, а отже, і Президент США Обама, не клюють на московську «чорнуху» і стоять за дійсне, а не уявне дотримання Мінських угод. Так само твердо стоїть за справжнє, а не фіктивне дотримання Мінських угод і ЄС.

Та Москва вдається до дальших махінацій. Тут варто послухати міністра іноземних справ РФ Лаврова, який заявляє, ніби ДНР та ЛНР мають лишатися областями України з особливим статусом. Тобто Москва і далі хоче розширення диверсійної діяльності в Україні покласти на ці дві області, які, будучи у складі України, переберуть на себе функції руйнівників української державності.

Москва крутить на всі боки, щоб змінити твердість Вільного світу щодо України. Та будемо сподіватись, що ці й інші забіги кремлівського Чингізхана не похитнуть позицію ні США ні ЄС.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ЧАС ШЕВЧЕНКА: ВШАНУВАННЯ

ПОСТАВ КОБЗАР В ОТИНІЇ

В день Вознесіння Господнього в селищі Отинія Коломийського району відбулося урочисте відкриття пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку.

Захід розпочався з благословення єпископа, правлячого архієрея Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ владики Василя, єпископа Коломийської і Косівської єпархії УПЦ КП владики Юліана та священиків.

В урочистостях взяли участь заступник голови Івано-Франківської облдержадміністрації Ігор Пасічняк, перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький, голова Коломийської райдержадміністрації Любомир Глушков, депутати обласної ради Ольга Бабій, голова обласного товариства ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, Надзвичайний і Повноважний Посол України Степан Волковецький, Михайло Андрусяк, представники громадських організацій, жителі, гості селища та району.

Представники обласної та районної влади висловили подяку за суспільно-громадську позицію жителів селища Отинія, нагородивши їх грамотами, окрему подяку вручили архітекторові Сергію Кушнірюку та автору і скульптору пам'ятника Богдану Гладкому.

Голова райдержадміністрації Любомир Глушков зазначив, що світлий образ великого Кобзаря – безсмертний, як і сам народ, який породив його. Безсмертна могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрасність його слова, пісенність його віршів, самовіддана любов до своєї Батьківщини, до свого народу...

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка зазначив, що на Прикарпатті встановлено найбільше пам'ятників Кобзареві. Та головне, щоб усі ми пройнялись духом та ідеями нашого великого Пророка і втілювали їх у розбудові Української держави.

Н. К.

І НА ОНОВЛЕНІЙ ЗЕМЛІ...

Ще 1990 року громада Брошнева-Осади на Рожнятівщині ухвалила рішення скульптурно увічнити Пророка України. Та дорога Тараса Шевченка в селище лісівників була не лише довгою, а й непростою. Кошти збирали, і вони десь зникали. «Було кілька проектів пам'ятника, та після громадських обговорень надали перевагу творчому задуму скульптора з Івано-Франківська Михайла Довбенюка. – Говорить нинішній селищний голова Іван Шикеринець, який сам зробив вагомий внесок у реалізацію мрії громади. – На зведення пам'ятника ми не потратили жодної копійки з селищного бюджету – залучили залишки громадських коштів, а також благодійні пожертви місцевих підприємців, передусім мого давнього товариша Володимира Андрусіва. Допомогли нам директор Брошнівського держлісгоспу Ігор Коляджин, керівництво школи, працівники місцевого комунального підприємства. Дякую кожному, хто зробив свій посильний внесок у добру справу».

...Святочне народне віче у селищі вдалося. Пам'ятник освятили священики двох місцевих конфесій: о. Володимир Майка (УГКЦ) і о. Іван Креховецький (УПЦ КП). Виступили чільник обласної «Просвіти» Степан Волковецький, керівник апарату Рожнятівської райдержадміністрації Ірина Сагайдак та інші. А селищний голова Іван Шикеринець своїм яскравим словом до громади і читанням Шевченкового твору «В казематі», очевидно, надихнув й інших учасників віча на поетичний настрій. Бо того дня Шевченкове слово і промовляло, і співало: хор Народного дому селища (директор – Любов Ваків) під орудою Інни Терлецької виконав пісенні твори на вірші Тараса Шевченка, а поетеса Галина Пухта обдарувала присутніх талановитим словом. Вчителька української мови і літератури місцевої школи Надія Шваб'юк подарувала громаді грудку землі з могили Тараса Шевченка в Каневі, а викладач історії Ярослав Павляк прийшов на урочистості з «Кобзарем» 1940 року видання і сказав, окрім іншого, таке: «Шевченка треба не лише читати і перечитувати, а треба щоденно по Шевченкові жити...».

І. Л.

ПОСТАТІ

ЖИТТЄВІ ПЕРЕВАЛИ НАДДНІПРЯНКИ

(ГАЛИНА ОРЛІВНА І ГАЛИЧИНА)

* * *

...Акторка. Письменниця. Перекладачка. Педагог... Жінка звивистої і загадкової долі, суперечливого плину життя з його фатальним кінцем... І забуття серед української спільноти на довгі десятиліття після в'язничо-непривітного січня 1931 року, коли вона, звинувачена в «націоналістичному ухилі» та «ідеологічних перекрученнях», потрапила під каральну акцію комуно-тоталітарного режиму...

* * *

...В українській літературі ім'я письменниці Галини Орлівни (Мневської) начебто не існувало, потонуло в трясовині забуття, а її творча спадщина піддана комуністичному остракізму і забуттю. Лиш іноді за Збручем – у Галицькій Україні зрідка згадували Орлівну-Мневську, творчий злет якої відбувся якраз на галицькій землі.

«Орлівна Галина, укр. письм., 1895, дружина Клима Поліщука, 1920–1925 на еміґрації. Збірки: «Шляхом чуття», «Перед брамою» та ін.» – такі скупі рядки надибуємо в «Українській загальній енциклопедії» за 1935 рік. 1942 року український письменник і публіцист Симон Наріжний у своїй праці «Українська еміґрація. Культурна праця української еміґрації між двома світовими війнами», яка побачила світ у Празі, нагадує українській спільноті, що «в перших рядах еміґрації на Закарпатті (помилково, фактично – на Прикарпатті. – В. М.) багато публікувалася Галина Орлівна» і додає: «На початку 20-их рр. молода київська письменниця Галина Орлівна виготовила у Львові до друку третю книжку новел «Жага життя».

У повоєнні роки про те, що в українській літературі творчо працювала у 20–30-ті роки письменниця Галина Орлівна, українській громаді в радянській Україні нагадало таке фундаментальне видання української світової еміґрації, як «Енциклопедія українознавства», на одній зі сторінок стисло, але досить повно, повідомляється: «Орел (Орлівна) Галина (1895, ?–?). Письменниця. Акторка. Дружина Клима Поліщука. У 1920–1925 роках разом з ним перебувала у різних місцях Галичини. Акторську діяльність розпочала 1918 р. в «Молодому театрі». Згодом – в Українському державному театрі, в галицько-українських театрах. У Галичині видала збірники оповідань «Шляхом чуття» (1921), «Перед брамою» (1922). 1925 р. повернулася до УССР. У Харкові видала збірку повістей «Еміґранти» (1929), збірку оповідань «Бабський бунт» (1930), «Жага» (1930) та низку окремих оповідань. У 1930-их роках репресована. Подальша доля невідома».

...Лише через півстоліття по репресії 1931 р. українське літературознавство згадало про Галину Орлівну: 1982 року «Українська радянська енциклопедія» зарахувала Галину Іванівну Орлівну до сонму «радянських письменників», яка, бачте, належала до літературної організації «Плуг» (з 1929 р.), друкувалася у журналах «Глобус», «Всесвіт», видала окремими книжками збірки оповідань і повістей: «Еміґранти» (1929) – про «духовний занепад української націоналістичної еміґрації», «Бабський бунт», «Сибірка» (обидві 1930 р.) та інші.

При цьому укладачі енциклопедії свідомо не повідомляють, чому Галина Орлівна опинилася після 1931 р. в Казахстані (з 1931 р. вчителювала в Актюбинській області. – В. М.), де перебувала понад 23 роки: п'ять – «виселенських» (звільнена (?) 20 січня 1936 року) і вісімнадцять – «добровільно». Лише 1996 р. про цю трагічну сторінку, чорнішу одна за другу – третю в житті письменниці й акторки, повідала «Літературна Україна» в розлогому її життєписі та деякі інші українські видання.

* * *

...Як зазначають літературознавці, Галина Орлівна – надзвичайно різностороння і дуже обдарована особистість. А свій літературний псевдонім – Орлівна – прибрала під впливом Шевченкового «Кобзаря» і народного поетично-пісенного епосу ще у роки її акторського побуту у київських театрах (1918–1919). Напевно, вплив на народження у творчій діяльності літературного псевдоніму – Орлівна – у романтичній душі Галини Мневської мало й те, що вона народилася 15 грудня 1895 р. на чарівній, леґендарній козацькій землі – Полтавщині, в селі Калайдинцях біля Лубен у сім'ї земського чиновника і народної учительки – Софії Георгіївни, революціонерки, яка в 1906–1907 рр. відбувала тюремне ув'язнення за друкування і розповсюдження політичної літератури.

1916 р. Галина Мневська вступила на Вищі жіночі курси ім. Гер'є в Москві, а в червні 1917 р. повертається в Україну – до Києва, де продовжує навчання на Вищих жіночих курсах Ольгинського університету до 1919 року. Одночасно (з 1918 р.) вона починає пробувати свої сили в літературі, співпрацюючи в деяких літературних журналах Києва й Харкова, та на сцені, зокрема, як акторка Київського «Молодого театру» Леся Курбаса. Не без того, що творча атмосфера театру і мистецька концепція його режисера-новатора Леся Курбаса надихнула Галину Мневську на літературну творчість. А суть новаторства у театральному мистецтві Лесь Курбас виклав у так званому «Маніфесті» 1917 р. і «Театральному листі» 1918р.: це – заперечення українського побутово-етнографічного і тодішнього російського театру. Наголос у театральному житті Л. Курбас ставив на естетиці та європеїзмі, а головними засобами театрального вислову вважав стилізований жест, музику, ритмічний рух, освітлення і декорації. У складі театральної трупи «Молодого театру» були талановиті актори: С. Боднарчук, О. Добровольська, В. Василько, Ф. Лопатинська, П. Самійленко, М. Терещенко, В. Щепатинська і А. Щепатинський, Л. П'ясецький, О. Городинська, А. Смеречук, а серед них і Галина Орлівна (Мневська), з якими згодом, на еміґрації в Галичині, вона знову зустрінеться на сценах галицько-українських театрів.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

Є ТАКА ДУМКА

ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ ГРЯДУЩІ...

Майдан, жертовний подвиг Небесної сотні поволі стає нашою історією. І тому так важливо увіковічнити його для нащадків.

У краї, в Україні постають пам'ятники та різні скульптурні композиції, у яких відтворюється героїзм нинішнього молодого покоління українців. Конкурс на створення такої композиції біля адмінбудівлі в Івано-Франківську оголошено кілька місяців тому. Конкурсна комісія навіть відібрала й виставила в галереї «Бастіону» спочатку чотири проекти Р. Федоняк, М. Гах, В. Семків, С. Гах, а потім доповнила ще проектом Д. Книшука.

Як на мене, останній чи не найвиразніше найреалістичніше відображає сутність подвигу героїв Небесної сотні, серед яких є й іванофранківець Роман Гурик. У цій композиції передано і символізм, і реальність повстало Майдану, а в узагальненні – українського народу. Скажімо проект № 016, в якому основним елементом є «мішень», нагадує пам'ятник афґанцям, що в парку інтернаціоналістів. Якось плакатно виглядають проекти № 012 та 002. А ось проект № 005 нагадує «космічну хмару», і якби не напис «Героям Небесної сотні», його важко було б ототожнити з подвигом Майдану... А втім, вирішувати громаді.

Як на мене, просто хочеться, щоб наше місто мало ориґінальний пам'ятник тим, хто віддав своє життя, як співається в пісні «За майбутнє твоє»...

Орест ТРАК

ВАРТО ЗНАТИ

АБИ СІМ'Я БУЛА ЩАСЛИВА

У житті кожної закоханої молодої пари найважливішою подією є вінчання. Це християнський обряд, в якому дівчина і хлопець стають подружжям навіки перед Богом, благословляються на щасливе довге спільне життя і народження дітей.

В обласній бібліотеці для юнацтва відбулося засідання клубу молодої сім'ї «Щаслива сім'я» (керівник – М. Калинюк) – на тему «Таїнство вінчання». Гостями зустрічі були диякон церкви Різдва Пресвятої Богородиці – Віталій Сенько, консультант передшлюбної катехизації Ірина Барган, президент громадської організації «Сім'я майбутнього» Світлана Гнідунець, завідувач відділу фольклору та етнографії НМЦКТ на Прикарпатті Стефанія Капустинська. Студенти IV курсу ПНУ ім. В. Стефаника факультету «Соціальна педагогіка» та члени клубу у відкритій розмові з отцем Віталієм обговорили питання християнської моралі та закони вінчання, принципи, за якими повинна жити молода сім'я.

Студентство цікавили питання вінчання з людиною іншого віросповідання, розірвання церковного шлюбу та інші.

Про катехитичні навчання і як вони проходять, цікаві випадки зі своєї практики розповіла Ірина Барган та презентувала яскраві відеосюжети про вінчання. Світлана Гнідунець поділилася досвідом спільного сімейного життя.

На завершення всі присутні послухали старовинні обрядові пісні у виконанні Стефанії Капустинської. А Марія Калинюк презентувала виставку «Що Бог з'єднав, людина хай не розлучає».

Подружжя – це шлях вдосконалення й повноти християнського життя, справжнє божественне покликання до святості в любові й вірності один одному, у посвяті себе дітям.

Н. К.

НЕЗАБУТНІ

СОНЯЧНА З НЕБЕСНОЇ СОТНІ

ОКСАНА ВІТЕНКО (12.01.1987 р., с. Марківці Тисменицького району – 05.04.2015 р., м. Івано-Франківськ, похована у с. Марківці). Журналістка, перекладачка, громадська діячка. Закінчила два факультети Києво-Могилянської академії. Знала п'ять мов. Працювала журналістом і перекладачем відділу міжнародних новин телеканалу «Business» (Київ). Популяризувала українське мовознавство. Була однією з координаторів-волонтерів безкоштовних курсів вивчення української мови при Верховній Раді України.

Одна з перших активісток Євромайдану в Києві, яку друзі називали Сонячною Дівчиною. Світоглядна позиція патріотки сфокусована в її словах: «…Молімося за перемогу, аби зусилля і смерті найкращих не були марними і в країні знову не запанував (розпіарився?) середньостатичний (пострадянський) образ обивателя, якому лиш уліжно та уїжно».

Під час акцій на Євромайдані захворіла на запалення спинного мозку і у квітні 2015 р. поповнила когорту Небесної сотні.

А ще Оксана свої думи-роздуми, переживання, емоції переливала в слово – писала вірші. Кілька з них ми і пропонуємо читачам.

О МОВО РІДНА

О мово рідна!
З глибини віків
Служила ти народові моєму,
Терпіла муки і знущання
Нещадні над тобою.

О мово рідна!
Ти добротою пройняла
Серце кожної людини,
Що зветься патріотом
Країни України.

О мово рідна!
Я вірю у силу твою.
І віритиму все життя…
Ти жила, живеш і будеш жити
Співочим соловейком
На моїй святій землі.

м. Івано-Франківськ, липень 2000 р.

Я РОДОМ З УКРАЇНИ

Я звідти, де виблискують струмки,
Дзюркочуть ріки
і співають соловейки.
Я звідти, де у зелені
дерев струнких
Сховався потічок маленький.

Я там, де на пшеничні колоски
З високості
щедротне сонце світить,
Де небо у житах
розсипало квітки –
Волошки сині на скрижалях літа.

Я з тих лісів, що до найвищих хмар
Сягають зеленаво-буйним віттям.
Де час – незмінний долі володар –
Чар-зілля туго зв'язує в суцвіття.

Я з тих країв, де з попелу встає
Життя, де з крові квіти виростають.
Моя Вкраїно! Ти була, ти є!
Тебе ніколи, рідна, не зламають!

м. Івано-Франківськ, липень 2003 р.

ДОЩИК

Який же тихий дощик
В рідному селі!
Немов грайливий хлопчик,
Ступає по землі.
Неначе в дівчини, –
Вінок з барвінку
Голову квітчає.
З дубової кори
У нього постоли.
І де нечутно він ступає,
Там запах зілля і смоли
Він щедро розливає.
Кептарик в нього з чебрецю,
Сорочка майже до трави,
Гаптовані квітками рукави.
Він тихий-тихий
І немов не бешкетує,
Та нашому
сільському мудрецю –
Він намочив столітні вуса
І дубові – могутні крони.
Не знає спину
І не знає заборони.
Та раптом вітер
Сколихнув столітні віти, –
І крапелини дощові струсив.
Бешкетникові пригрозив.
А він грайливо в ту ж хвилину
У небеса свої полинув
І там із рідними братами
Заграв веселкою над нами.

с. Марківці – м. Івано-Франківськ, травень 2003 р.

ГАЛИЧ

О краю батьківський,
Моя Отчизно.
Поклич мене в свої степи,
Поклич у гори, на безмежні луки.
Поклич скупатися
у променях весни.
Поклич у нескінченність неба.
Там, де політ пташиний
Ледь видно із землі.

Я бачити хочу, як птахи
Летять ключами в теплії краї.
Я хочу чути, як співає соловейко
Над цілющим джерельцем
Первозданної краси.

Мій Галичу древній!
Мій краю преславний!
Ти – символ моєї Вкраїни!
Народу душа солов'їна.
З думками про тебе,
думками з тобою
Я хочу іти в майбуття
І бачити весни цвітіння й розвою
Вкраїнського духу,
Вкраїнської слави,
Вкраїнської пісні
І просто – життя.

м. Галич – м. Івано-Франківськ, вересень 2004 р.

ПОЕЗІЯ

Поезія – життя.
Поезія – це дух кохання.
Поезія – це
відчайдушна боротьба,
Щаслива зустріч
і тужливе розставання.
Це чари, таємниця,
серця ворожба.

Поезія – крилатий птах –
лелека на світанку.
Це день, позначений
любов'ю і добром,
Це біль, страждання і
розлука, вірність до останку.
Це мріям сокровенним
складений псалом.

м. Івано-Франківськ, січень 2005 р.

* * *

Умій побачити добро у злому
І позитив у неґативі розшукать,
Крізь темряву дійти
до полум'я ясного,
Здолати біль усмішкою душі
І страх свій
відчайдушністю перебороти,
Відкинувши пересторога вбік.
Щодуху в прірву закричати:
«Я не здаюсь!»
І свято вірити у це.

м. Київ, грудень 2005 р.

* * *

В мінорі ти знайди
мажор веселий,
По чорному ти намалюй зорю,
Кинь виклик долі
і восторжествуй у перемозі,
Бо ти будуєш майбуття своє.
Вчись жити за новим
каноном, пізнавши
Виняток в собі.
І усвідомивши
ту унікальність,
Ти перший камінь
у фундамент заклади.

м. Київ, січень 2006 р.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

УКРАЇНСЬКЕ ВІДЛУННЯ

В рамках проведення XXI Міжнародної книжкової виставки «Світ книги» в Празі (Чеська Республіка), українська експозиція за участі провідних українських видавців та письменників належно і на високому культурному рівні представила себе в Празі за участі нашого молодого, але вже відомого в Україні та світі прикарпатського письменника Олега Павліва.

З 14 по 17 травня провідні українські письменники та видавці презентували на Міжнародній книжковій виставці свої книжки. Серед них і прикарпатець О. Павлів, який подав на суд читача свою збірку поезії та прози «Повертаючись на старину». Дебют молодого автора модерував шеф-редактор міжнародного літературного часопису «PLAV» Олексій Севрук, який, дізнавшись, що Олег пише теж чеською і білоруською мовами, після презентації запропонував йому представити свої поетичні та прозові напрацювання в часописі «PLAV».

Книжкою прикарпатського автора зачитувались провідні українські письменники, зокрема лауреат Шевченківської премії Мирослав Дочинець, який подарував панові Олегу свої авторські книжки з автографом та побажав подальших творчих успіхів. Інші ж письменники, як, наприклад, Юрій Николишин, Юлія Драгун та інші висловили вдячність, можна сказати, корінному празькому українцеві, який ішов кожному назустріч та посередництвом якого налагоджувались відносини між українцями та українською діаспорою.

Олег Павлів виявився наймолодшим письменником і водночас автором книжки на Міжнародній книжковій виставці. До слова, він публікував свої творчі здобутки не тільки в Чехії на сторінках часопису української діаспори «Пороги», але й на сторінках газети української діаспори в США «Свобода», екзилової газети білоруської діаспори «Вестькі й Паведамленын» в Нью-Йорку.

На презентації було згадано й про публікації в тижневиках «Галицька Просвіта» і «Нова Зоря». Саме в останньому видавництві вийшла його перша авторська книжка.

Побажаймо ж і ми нашому краянину подальших творчих успіхів, оскільки саме така молодь відродить нашу країну на шляху до євроінтеґрації…

Наталія КАСАНОВА,
учасниця Міжнародної книжкової виставки «Світ книги» в Празі

На фото: Олег Павлів та лауреат Шевченківської премії Мирослав Дочинець біля експозиції української книжки

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

КУЄ ЗОЗУЛЬКА СВІТЛУ ДОЛЮ

Коломиянка Галина Никируй – авторка збірок оповідок і віршів «Коржі з маком», «Де танцювала риба з раком» та «Чики-брики на музики». Остання книжка побачила світ цьогоріч у косівському видавництві «Писаний камінь». З цієї нагоди в залі музею історії Коломиї відбулась її презентація.

Оскільки третя збірка, яку проілюстрував чоловік Михайло, написана для дітей, то учні міської школи № 3, де літераторка донедавна працювала вчителем мови і літератури, декламували вірші з розділів «Так любо в рідним краї жити», «Будем сонце зустрічати (про сім'ю та родину)», «Нічка сни несе в торбинці (колискові)», «Як жити всіх біда навчає (баєчки, казки та гуморески)», «Співає сонях на горбочку (про природу)», «Кує зозулька світлу долю (про звірів, птахів та комах)», «Щоб дістати зірку з неба (розминки, скоромовки)», «Ми розумники малі, діти вільної землі (акровірші, загадки)». Їхні голоси бриніли ліричними українськими піснями в подарунок за твори, які потрібні юному поколінню. Зачарувала грою на флейті учениця музичної школи № 2 Соломія Бійовська.

З пошаною говорила про талановиту авторку, вчителя-мотодиста і відмінника освіти України директор школи № 3 Любов Бежук. Слово про творчість пані Галини мали директор музею, автор поетичних публікацій Михайло Арсак, лауреати премії імені Т. Мельничука Іван Війтенко, Володимир Франкевич, Василь Михайлищук, лауреат премії імені Марійки Підгірянки Юлія Долінська, літератори Людмила Червінко, Микола Гаєвий та інші шанувальники красного слова – колишні учні, родичі, друзі, знайомі.

– Галина Никируй оселилася в країні злагоди й радості, світлих пригод, – зауважив редактор книжки, відомий поет Василь Рябий. – Ця країна дитинства завжди поруч, на відстані голосу зворушливої душі. І ми завше пам'ятаємо про неї.

Зустріч з авторкою «Чиків-бриків…» відбулась також у міській бібліотеці № 3 для дітей, куди її запросила разом з вихованцями ДНЗ № 17 «Калинка» завідувачка Віра Тороватова. Тут голова Коломийської «Просвіти» Василь Глаголюк відзначив активну просвітянку грамотою, подарував їй книжки. І знову присутні мали змогу пізнати творчість Галини Миколаївни Никируй, яка народилась на Київщині. А доля привела її до міста над Прутом, де вона знаходить натхнення, пише словом серця:

Квітують вишні по садах,
Збирають трелі солов'їні.
А я пишаюсь, що живу
В найкращім краї – в Україні.

Роман ВОРОНА, *член НСЖУ*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЧЕРВЕНЬ

1 ЧЕРВНЯ

Міжнародний день захисту дітей.

125 років від дня народження **Осипа Букшованого** (1890–1937), українського журналіста, видавця, громадсько-політичного діяча, коменданта стрілецької сотні леґіону УСС, уродженця с. Жаб'є (тепер – с-ще Верховина).

3 ЧЕРВНЯ

75 років від дня народження **Олега Ґерети** (1940–2014), скрипаля, педагога, заслуженого артиста України, багатолітнього художнього керівника камерного оркестру «Harmonia Nobile».

60 років від дня народження **Олександра Вербівського,** майстра художньої кераміки, уродженця с-ща Кути Косівського району.

5 ЧЕРВНЯ

Всесвітній день охорони навколишнього середовища.

90 років від дня народження **Миколи Плав'юка** (1925–2012), політичного і громадського діяча, останнього Президента УНР в екзилі (1989–1992), голови ОУН з 1979 до 2012 року, уродженця с. Русів Снятинського району.

6 ЧЕРВНЯ

День журналіста.

95 років від дня народження **Олексія Соломченка** (1920–2002), мистецтвознавця з Косова, який понад 50 років присвятив вивченню народного мистецтва Гуцульщини, автора монографії «Українські писанки».

8 ЧЕРВНЯ

160 років від дня народження **Наталії Кобринської** (1855–1920), письменниці, громадської діячки, організаторки жіночого руху в Галичині, уродженки с. Белелуя тепер Снятинського району. Похована в м. Болехів.

9 ЧЕРВНЯ

85 років від дня народження **Володимира Войцюка** (1930–2010), українського патріота і мецената з США, уродженця с. Єзупіль Тисменицького району.

10 ЧЕРВНЯ

75 років від дня народження **Михайла Максим'юка,** члена НСКУ, автора книжок з історії Надвірнянщини та її пам'ятників, уродженця с-ща Битків Надвірнянського району.

50 років від дня народження **Володимира Федорака,** начальника управління культури, національностей і релігій Івано-Франківської облдержадміністрації, заслуженого працівника культури, уродженця м. Надвірна.

11 ЧЕРВНЯ

115 років від дня народження **Петра Демчука** (1900–1937), громадсько-політичного діяча, філософа, уродженця м. Городенка.

85 років від дня народження **Михайла Гуця,** українського фольклориста, громадсько-культурного діяча, професора, члена НСЖУ, уродженця с. Іванівка Рожнятівського району.

12 ЧЕРВНЯ

190 років від дня народження **Антона Шнайдера** (1825–1880), краєзнавця, автора «Енциклопедії краєзнавства Галичини».

120 років від дня народження **Петра Кривоносюка** (1895–1983), педагога, краєзнавця, сотника УГА, уродженця с. Воскресинці тепер Коломийського району.

16 ЧЕРВНЯ

80 років від дня народження **Нестора Библюка,** інженера-технолога, доктора технічних наук, професора Національного лісотехнічного університету України, дійсного члена НТШ, уродженця м. Косів.

80 років від дня народження **Богдана Сушевського,** педагога і громадсько-просвітнього діяча, члена Правління і Ради ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

75 років від дня народження **Параски Шовкової,** поетеси, авторки пісенних текстів, вишивальниці, уродженки с-ща Печеніжин Коломийського району.

21 ЧЕРВНЯ

День медичного працівника *(третя неділя червня).*

125 років від дня народження **Петра Франка** (1890–1941), сина Івана Франка, письменника, перекладача і педагога.

115 років від дня народження **Катерини Грушевської** (1900–1943), культуролога, етносоціолога, фольклориста, доньки М. Грушевського, яка деякий час проживала в с. Криворівня тепер Верховинського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Закінчення буде)